Tenfizde AYM İptali Yeni Hüküm

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay Hukuk Genel Kurulu	01.10.2025	Daireye Gönderme

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2024/394	2025/589	MÖHUK 54, 7194 s.K. m.41, 3332 s.K. geç. m.4, HUMK 440

ÖZET

Almanya'da verilen kararın tenfizi davasında Daire, 7194 s. Kanun'un 41. maddesi karşısında kamu düzenine aykırılıkla bozdu. Mahkeme, hükmün AYM'ce iptal edildiğini belirterek direndi. HGK, yeni gerekçeli kararı yeni hüküm sayıp dosyayı 11. HD'ye gönderdi.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/tenfizde-aym-iptali-yeni-hukum-hgk-2025-589/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Hukuk Genel Kurulu 2024/394 E. , 2025/589 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :Asliye Hukuk Mahkemesi

SAYISI : 2023/753 E., 2023/853 K.

ÖZEL DAİRE KARARI : Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 05.06.2023 tarihli ve

2023/1423 Esas, 2023/3466 Karar sayılı BOZMA kararı

1. Taraflar arasındaki yabancı mahkeme kararının tanınması ve tenfizi davasından dolayı yapılan yargılama sonunda, Konya 3. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen davanın kabulüne ilişkin karar davalı şirket vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 11. Hukuk Dairesince yapılan inceleme sonunda bozulmuş, Mahkemece Özel Daire bozma kararına karşı direnilmiştir.

2. Direnme kararı davalı şirket vekili tarafından temyiz edilmiştir.

3. Hukuk Genel Kurulunca dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği düşünüldü:

I. YARGILAMA SÜRECİ

Davacı İstemi

4. Davacı vekili; Almanya Dortmund Eyalet Mahkemesi tarafından verilen 24.06.2010 tarihli ve 3 O 40/10 sayılı kararın tanınmasına ve tenfizine karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı Cevabı

5.1. Davalı şirket vekili; tanıma ve tenfiz koşullarının oluşmadığını, kararın Türk kamu düzenine aykırı olduğunu belirterek davanın reddini savunmuştur.

5.2. Davalı ... vekili; tanıma ve tenfiz koşullarının oluşmadığını, kararın Türk kamu düzenine aykırı olduğunu belirterek davanın reddini savunmuştur.

İlk Derece Mahkemesinin Birinci Kararı

6. Konya 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 26.04.2012 tarihli ve 2011/687 Esas, 2012/207 Karar sayılı kararı ile; davanın reddine karar verilmiştir.

Özel Dairenin Birinci Bozma Kararı

7. Konya 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili katılma yoluyla davalı şirket vekili temyiz isteminde bulunmuştur. 8.Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 18.01.2013 tarihli ve 2012/14559 Esas, 2013/998 Karar sayılı kararı ile;

"...1- Dava dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına göre, davalı şirket vekilinin katılma yolu ile yapmış olduğu temyiz itirazlarının reddi gerekmiştir.

2- Dava, yabancı mahkeme kararının tenfizi istemine ilişkin olup, mahkemece, tenfizi istenen yabancı mahkeme kararının kamu düzenine ilişkin TTK'nın 3 29... /2. maddelerine aykırı olduğu gerekçesiyle yazılı şekilde hüküm tesis edilmiştir.
...O halde mahkemece, yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda yabancı mahkeme hükmünün tenfizinin Türk kamu düzenine aykırılık oluşturmayacağı kabul edilerek sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm kurulması doğru görülmemiş, kararın bu nedenle davacı yararına bozulması gerekmiştir,..." gerekçesiyle (1) numaralı bentte açıklanan nedenlerle davalı şirket vekilinin temyiz itirazlarının reddine; (2) numaralı bentte açıklanan nedenlerle davacı vekilinin temyiz itirazının kabulü ile kararın davacı yararına bozulmasına karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesinin İkinci Kararı

9. Konya 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 24.09.2013 tarihli ve 2013/265 Esas, 2013/686 Karar sayılı kararı ile; bozma ilâmına uyularak yapılan yargılama sonucunda davanın kabulü ile davaya konu yabancı mahkeme kararının tanınması ve tenfizine karar verilmiştir.

Özel Dairenin İkinci Bozma Kararı

10. Konya 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı şirket vekili tarafından temyiz isteminde bulunulması üzerine, Özel Dairece kararın onanmasına karar verilmiş; davalı şirket vekili karar düzeltme isteminde bulunmuştur.

11. Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 22.10.2015 tarihli ve 2015/2518 Esas, 2015/10929 Karar sayılı kararı ile;

“…Dava, yabancı mahkeme kararının tenfizi istemine ilişkin olup, mahkemece, yazılı gerekçe ile davanın kabulüne karar verilmiş ise de yabancı bir mahkeme kararının tenfiz edilmesi için öncelikle kararın usulünce kesinleşmiş olması gerekmektedir.

…Bu durumda, yabancı mahkemenin kararının tebliğinin posta yoluyla yapıldığı, diplomatik yoldan yapılan tebliğe yabancı mahkemece bir değer verilmediği, usulünce tebliğ edilmeyen kararın davalı şirket yönünden kesinleşmediği gözetilerek mahkemece, tenfiz isteminin reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm tesisi doğru görülmediğinden Dairemizin 04.12.2014 gün ve 2014/97-18973 sayılı onama ilamının kaldırılarak, mahkeme kararının bozulmasına karar vermek gerekmiştir,…” gerekçesiyle davalı şirket vekilinin karar düzeltme itirazlarının kabulü ile Özel Dairenin onama kararının kaldırılarak mahkeme kararının davalı şirket yararına bozulmasına karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesinin Üçüncü Kararı

12. Konya 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 28.04.2016 tarihli ve 2016/21 Esas, 2016/335 Karar sayılı kararı ile; Özel Daire bozma kararına uyularak yapılan yargılama sonucunda tenfiz şartları oluşmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Özel Dairenin Üçüncü Bozma Kararı

13. Konya 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili tarafından temyizi üzerine, Özel Dairece kararın onanmasına karar verilmiş; davacı vekili karar düzeltme isteminde bulunmuştur.

14. Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 13.09.2019 tarihli ve 2019/2177 Esas, 2019/5365 Karar sayılı kararı ile;

“…Dava, Yabancı Mahkeme ilamının tenfizi istemine ilişkindir.

…Bu halde, yabancı mahkeme ilamının usulüne uygun kesinleştiğinin kabulü ile uyuşmazlığın diğer yönlerden incelenmesi gerekirken, yerel mahkemece 28.04.2016 günlü kararla, davacının usulü kazanılmış haklarını ihlal eder nitelikte yazılı gerekçe ile davanın reddine karar verilmesi doğru görülmemi, davacı vekilinin karar düzeltme isteminin kabulü ile Daire onama ilamının kaldırılarak yerel mahkeme kararının bozulmasını gerekmiştir…” gerekçesiyle davacı vekilinin karar düzeltme isteminin kabulü ile Özel Dairenin onama ilâmının kaldırılmasına, mahkemenin kararının bozulmasına karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesinin Dördüncü Kararı

15. Konya 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 23.12.2020 tarihli ve 2019/337 Esas, 2020/280 Karar sayılı kararı ile; Özel Daire bozma kararına uyularak yapılan yargılama sonucunda davanın kabulü ile yabancı mahkeme kararının tanınması ve tenfizine karar verilmiştir.

Özel Dairenin Dördüncü Bozma Kararı

16. Konya 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı şirket vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

17. Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 10.01.2022 tarihli ve 2021/2945 Esas, 2022/27 Karar sayılı kararı ile;

"...(1) Dava, yabancı mahkeme kararının tenfizi istemine ilişkindir. İlk derece mahkemesince yukarıda özetlenen gerekçe ile davanın kabulüne karar verilmiştir.

...Bu durum karşısında, mahkemece taraf iddia ve savunmalarının Sermaye Piyasası Kanunu'nun 16. Maddesi, 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 54. maddesi ve anılan yasal düzenleme kapsamında değerlendirilerek sonucuna göre bir karar vermek üzere kararın re'sen bozulmasına karar vermek gerekmiştir.

(2)Bozma sebep ve şekline göre davalı şirket vekilinin temyiz itirazlarının incelenmesine şimdilik gerek görülmemiştir,..." gerekçesiyle (1) numaralı bentte açıklanan nedenlerle kararın resen bozulmasına, (2) numaralı bentte açıklanan nedenlerle davalı şirket vekilinin temyiz itirazlarının şimdilik incelenmesine yer olmadığına oy çokluğuyla karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesinin Beşinci Kararı

18. Konya 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 12.10.2022 tarihli ve 2022/425 Esas, 2022/730 Karar sayılı kararı ile; Özel Daire bozma kararına uyularak yapılan yargılama sonucunda 7194 sayılı Kanun'un 41. maddesinin tenfize engel teşkil etmediği gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir.

Özel Dairenin Beşinci Bozma Kararı

19. Konya 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı şirket vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

20. Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 05.06.2023 tarihli ve 2023/1423 Esas, 2023/3466 Karar sayılı kararı ile;

"...7194 sayılı Kanun'un 41 inci maddesinde, 31.12.2014 tarihine kadar pay sahibi sayısı nedeniyle payları halka arz olunmuş sayılan ve payları borsada işlem gören anonim ortaklıklara karşı anılan kanunda belirtilen davalar hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verileceği düzenlenmiştir. Türkiye'de açılan bu tür davalarda 7194 sayılı Kanun gereğince davacıların, davalı şirkete ortak olduğu kabul edilerek dava hakkında "karar verilmesine yer olmadığına" kararı verildiği, buna karşın yabancı ülkede açılan ve karara bağlanan aynı tür davalarda verilen ortak olmadığının tespiti ve ödenen bedelin iadesine veya davanın farklı gerekçelerle reddine ilişkin yabancı mahkeme kararlarının tanınmasına ve tenfizine karar verilmesi halinde Türkiye'de açılan davalar ile yabancı ülkede açılan davalarda tamamen zıt veya farklı sonuçlara ulaşılacağı, Türk Mahkemelerinin emredici yasal düzenleme sonucu verdikleri çok sayıdaki karara tezat teşkil edecek yabancı mahkeme kararlarına Türkiye'de icra kabiliyeti kazandırılacağı ve netice olarak bu durumun 5718 sayılı Kanun'un 54 üncü maddesinde düzenlenen Türk kamu düzenine açık aykırılık teşkil edeceği gözetilerek kamu düzenine aykırılık sebebiyle davanın reddine karar verilmesi

gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir,...” gerekçesiyle mahkeme kararının bozulmasına, bozma sebebine göre davalı şirket vekilinin diğer temyiz itirazlarının incelenmesine şimdilik yer olmadığına oy çokluğuyla karar verilmiştir.

Direnme Kararı

21. Konya 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 06.11.2023 tarihli ve 2023/753 Esas, 2023/853 Karar sayılı kararı ile; önceki karar gerekçesi yanında, bozma kararında her ne kadar yabancı mahkeme kararlarının Türkiye'de tanınması ile 7194 sayılı Kanun nedeni ile Türkiye'de açılan davalar arasında birbirlerine zıt sonuçlar doğuracağı hususu belirtilmiş ise de, bozma kararına konu Kanun hükmünün Anayasa Mahkemesinin 18.05.2023 tarihli ve 2020/11 Esas, 2023/98 Karar sayılı kararı ile iptaline karar verildiği, iptal kararının 12... tarihinde Resmî Gazete’de yayınlandığı, Anayasa Mahkemesinin karar içeriğinden yürürlüğünün de ertelenmediği, karar tarihi itibari ile geçici 4. maddenin yürürlükte olmadığı gerekçesiyle direnme kararı verilmiştir.

Direnme Kararının Temyizi

22. Direnme kararı süresi içinde davalı şirket vekili tarafından temyiz edilmiştir.

II. UYUŞMAZLIK

23. Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; davaya konu yabancı mahkeme kararında davalı şirket hakkında açılan davanın kabulüne karar verildiği eldeki davada, mahkemece davalı şirket hakkında yabancı mahkeme kararının tanınması ve tenfizi talebinin kabulüne karar verilmesinin yerinde olup olmadığı, buradan varılacak sonuca göre mahkemece davalı şirket yönünden 7194 sayılı Kanun’un 41. maddesinde 25.03.1987 tarihli ve 3332 sayılı Sermaye Piyasasının Teşviki, Sermayenin Tabana Yaygınlaştırılması ve Ekonomiyi Düzenlemede Alınacak Tedbirler İle 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 3182 sayılı Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’a geçici maddenin eklendiği belirtilmiş olup, belirtilen bu Geçici Madde 4’e göre bu dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına dair karar verilmesinin gerekip gerekmediği noktasında toplanmaktadır.

III. ÖN SORUN

24. Hukuk Genel Kurulunda yapılan görüşmeler sırasında öncelikle; 7194 sayılı Kanun’un 41. maddesiyle 25.03.1987 tarihli ve 3332 sayılı Sermaye Piyasasının Teşviki, Sermayenin Tabana Yaygınlaştırılması ve Ekonomiyi Düzenlemede Alınacak Tedbirler ile 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 3182 sayılı Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’a eklenen Geçici Madde 4’ün Anayasa Mahkemesinin 18.05.2023 tarihli ve 2020/11 Esas, 2023/98 Karar sayılı kararıyla iptal edildiği anlaşılmakla, İlk Derece Mahkemesince verilen direnme kararında 12.09.2023 tarihinde yürürlüğe giren Anayasa Mahkemesi iptal kararı hakkında değerlendirme yapıldığı eldeki davada, direnme adı altında verilen kararın gerçekte yeni hüküm niteliğinde olup olmadığı, buradan varılacak sonuca göre temyiz incelemesinin Hukuk Genel Kurulunca mı, yoksa Özel Dairece mi yapılması gerektiği hususu ön sorun olarak tartışılmıştır.

IV. GEREKÇE

25. Direnme kararının varlığından söz edilebilmesi için mahkeme bozmadan esinlenerek yeni herhangi bir delil toplamadan önceki deliller çerçevesinde karar vermeli, gerekçesini önceki kararına göre genişletebilirse de değiştirmemelidir.

26. Başka bir anlatımla mahkemenin yeni bir delile dayanarak veya bozmadan esinlenip gerekçesini değiştirerek veya daha önce üzerinde durmadığı bir hususu bozmada işaret olunan şekilde değerlendirerek karar vermiş olması hâlinde direnme kararının varlığından söz edilemez.
27. İstikrar kazanmış Yargıtay içtihatlarında mahkemece direnme kararı verilse dahi bozma kararında tartışılması gereken hususları tartışmak, bozma sonrası yapılan araştırma, inceleme veya toplanan yeni delillere dayanmak, önceki kararda yer almayan ve Özel Daire denetiminden geçmemiş olan yeni ve değişik gerekçe ile hüküm kurmak suretiyle verilen karar direnme kararı olmayıp yeni hüküm olarak kabul edilmektedir.

28. Somut olayda; İlk Derece Mahkemesince davanın kabulüne dair verilen beşinci karara yönelik davalı şirket vekilinin temyiz isteminde bulunması üzerine Özel Dairece bozma kararı verilmiştir.

29. Bozma kararı üzerine İlk Derece Mahkemesince; Özel bozma kararına konu Kanun hükmünün Anayasa Mahkemesinin 18.05.2023 tarihli ve 2020/11 Esas, 2023/98 Karar sayılı kararı ile iptaline karar verildiği, iptal kararının 12... tarihinde Resmî Gazete'de yayımlandığı, Anayasa Mahkemesi kararının içeriğinden yürürlüğünün ertelenmediğinin anlaşıldığı, karar tarihi itibari ile Geçici 4. maddenin yürürlükte olmadığı gerekçesiyle yeni gerekçeye dayalı olarak direnme kararı verilmiştir.

30. Bu durumda ortada Hukuk Genel Kurulu tarafından incelenmesi gereken direnme kararı değil yeni hüküm bulunduğu açıktır.

31. Hâl böyle olunca yeni hükme yönelik temyiz itirazlarının incelenmesi için dosya Özel Daireye gönderilmelidir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Davalı şirket vekilinin yeni hükme yönelik temyiz itirazlarının incelenmesi için dosyanın YARGITAY 11. HUKUK DAİRESİNE GÖNDERİLMESİNE,

Ancak karar düzeltme yolunun açık olması sebebiyle öncelikle mahkemesince Hukuk Genel Kurulu kararının taraflara tebliği ile karar düzeltme yoluna başvurulması hâlinde dosyanın Hukuk Genel Kuruluna, başvurulmaması hâlinde ise mahkemesince doğrudan YARGITAY 11. HUKUK DAİRESİNE GÖNDERİLMESİNE,

6217 sayılı Kanun'un 30. maddesi ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na eklenen "Geçici Madde 3" atfıyla uygulanmakta olan 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 440. maddesi uyarınca kararın tebliğinden itibaren on beş gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere,

01.10.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.